

СТАН ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ВАЛЕОЛОГІЧНОЇ РОБОТИ З ДОШКІЛЬНИКАМИ

Ткач Є. О.

студентка Навчально-наукового інституту педагогіки

Житомирський державний університет імені Івана Франка

м. Житомир, Житомирська область, Україна

Сорочинська О. А.

кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри зоології, біологічного моніторингу та охорони природи

Житомирський державний університет імені Івана Франка

м. Житомир, Житомирська область, Україна

Нормативними документами дошкільної освіти: Базовий стандарт та компонент дошкільної освіти, чинними програмами «Українське дошкілля» та «Впевнений старт» передбачено ознайомлення дітей дошкільного віку з розділами «Основи здоров'я», «Фізичний розвиток». У зазначених розділах окреслено завдання пов'язані з формуванням у дітей системи уявлень про власний організм і здоровий спосіб життя, збереження та зміцнення здоров'я, підвищення опірності організму до впливу негативних чинників навколишнього середовища [1; 2].

Дошкільний вік є стартовою сходинкою для подальшого життя людини, тому що у цьому віці відбувається формування життєво необхідних рухових навичок, умінь, розвиваються фізичні якості, закладаються основи ведення здорового способу життя. У зв'язку з цим, вагома роль у процесі розвитку і становлення підростаючого покоління належить працівникам дошкільних закладів, а саме: вихователям, методистам, психологам, медичним працівникам та ін. Окрім цього, зазначений процес потребує забезпечення обов'язкових умов: готовності педагога-вихователя до здійснення валеологічної освіти дітей; особистісно-зорієнтованої взаємодії з вихованцями. Враховуючи, що найтісніший контакт дітей у дошкільному закладі відбувається з вихователем, тому саме він повинен володіти значною кількістю сформованих професійних компетентностей і зокрема, валеологічною. У зв'язку з цим, зміст професійної підготовки вихователів дошкільних закладів освіти повинен орієнтуватися на створення умов для повноцінного, всебічного розвитку студента, формування і підвищення

мотивації збереження та покращення здоров'я дошкільників та високого рівня валеологічної готовності.

Значне погіршення стану здоров'я населення зумовлює необхідність залучення дітей дошкільного віку до валеологічної роботи, яка є основою збереження та зміцнення здоров'я. Аналіз стану захворюваності дітей зазначеної вікової категорії свідчать про те, що здоровий спосіб життя для більшості людей, а саме батьків, не становить життєвої цінності, що є наслідком зменшення рухової активності, ігнорування основ раціонального харчування та режиму дня дітей. Окрім того, погіршення стану здоров'я дітей вказує на незадовільний стан підготовки студентів, майбутніх працівників дошкільних установ.

У науковій літературі немає однозначного тлумачення сутності поняття «готовність». Однак, аналіз зазначеного поняття (Б. Г. Ананьєв, М. І. Дяченко, Л. А. Кандибович, В. О. Сластьонін та ін.) дозволив нам конкретизувати його сутність. Отже під готовністю до педагогічної діяльності ми розглядаємо складне, багатокомпонентне утворення, яке забезпечує високі результати педагогічної праці й включає в себе сукупність знань, умінь, навичок, необхідних для організації своєї діяльності та колективу, професійну спрямованість психічних процесів, налаштованість до виконання педагогічних завдань та активність у їх виконанні, здатність бачити перспективи розвитку в роботі, прагнення до самовдосконалення та визначається позитивним ставленням до діяльності. Таким чином, готовність до педагогічної діяльності передбачає утворення таких необхідних відносин, установок, професіоналізму, властивостей і якостей особистості, які забезпечують можливість майбутньому спеціалісту свідомо і добросовісно, зі знанням справи виконувати свої професійні функції [3, с. 7].

Оцінка стану готовності майбутніх працівників дошкільної освіти зумовила проведення наукового дослідження, яке полягало у розробці та впровадженні опитувальників для виявлення рівня сформованості професійних мотивів, знань, умінь та якостей. У дослідженні взяло участь 80 студентів Навчально-наукового інституту педагогіки Житомирського державного університету імені Івана Франка за спеціальністю Дошкільна освіта. Оцінювання зазначених показників відбувалося за 5-бальною шкалою.

Результати опитування засвідчили низький рівень сформованості мотивації щодо організації валеологічної роботи з дошкільниками. Зокрема, найбільшого рівня розвитку досягли мотиви: прагнення до пошуку нових, ефективних методів, форм, засобів збереження та зміцнення здоров'я дітей (0,51), потреба у творчій діяльності, професійному самовдосконаленні, саморозвитку, самореалізації, мотивована збереження та зміцненням здоров'я дітей (0,48). Найменш розвиненими виявилися: стурбованість станом здоров'я дітей та потреба у його збереженні; інтерес до професії вихователя та спілкування з дітьми; потреба формувати в дітей вміння, навички збереження та зміцнення здоров'я (по 0,46); потреби в отриманні значущої валеологічної інформації у збереженні здоров'я своїх вихованців (0,45) (рис. 1). Причиною цього є відсутність належної уваги до зазначеної роботи зі сторони держави та вищих навчальних закладів.

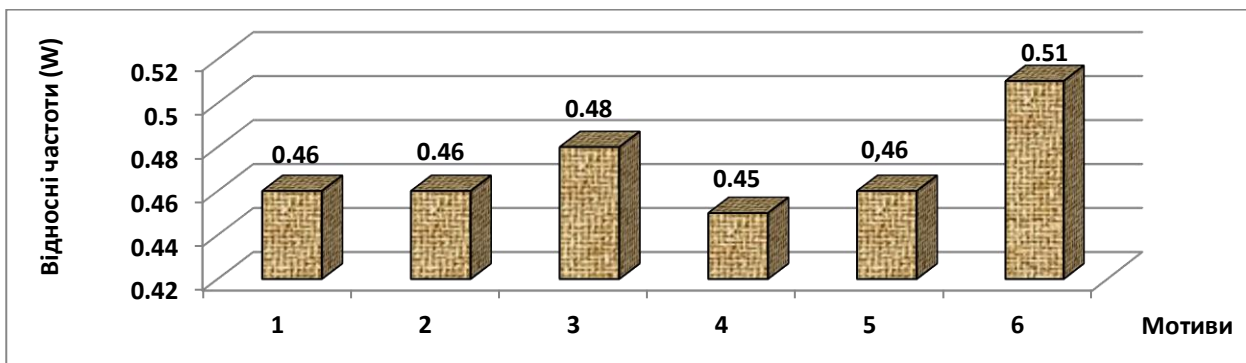

Рис. 1. Рівень сформованості мотивів у майбутніх вихователів до валеології роботи з дошкільниками

Окрім цього, нами було визначено ключові знання, якими повинен володіти вихователь для ефективної організації окресленої проблеми з дошкільниками.

Узагальнені дані значень рівня сформованості груп професійних знань у студентів засвідчили низькі показники. Так найкраще сформовані у організаційно-педагогічні знання – 0,43 і найменше – методичні – 0,39). Цей факт обумовлений тим, що у період навчання у ВНЗ підготовка майбутнього вихователя до валеологічної роботи практично не здійснювалася, окремі елементи цієї роботи розглядалися під час ознайомлення з курсом «Теорія та технологія валеологічної роботи» (рис. 2).

Нами було виявлено рівень умінь, якими повинен володіти майбутній вихователь для організації валеологічної роботи з дітьми в ДНЗ.

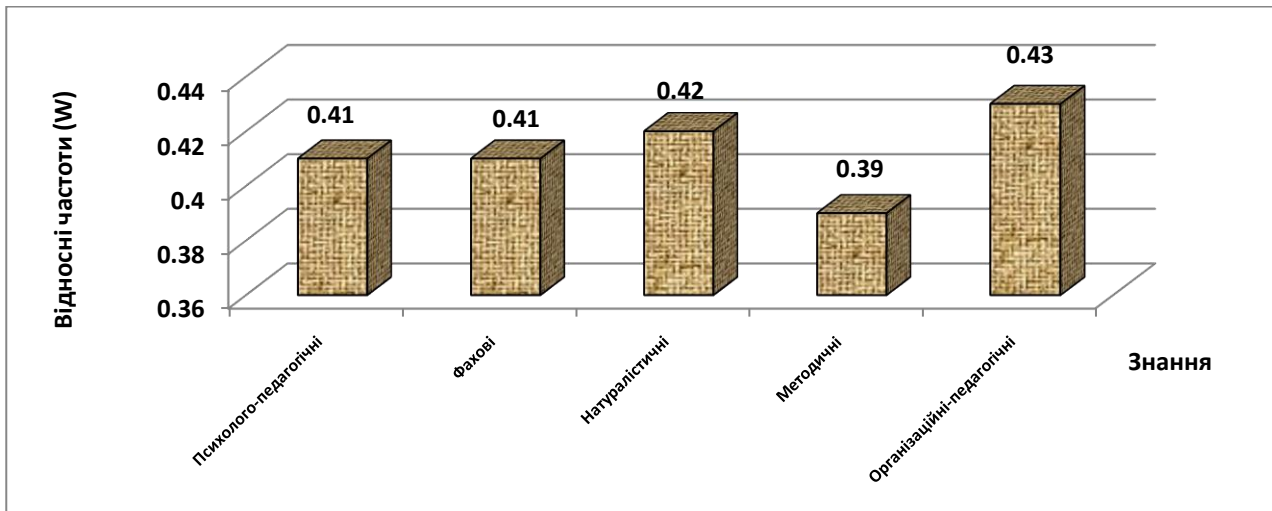

Рис. 2. Рівень сформованості знань у майбутніх вихователів до валеології роботи з дошкільниками

Аналіз отриманих результатів свідчить, що найбільш сформованими для організації валеологічної роботи в ДНЗ виявилися комунікативні (0,43) та гностичні уміння (0,42) і найменш сформованими – конструктивні та прикладні уміння (по 0,40) (рис. 3).

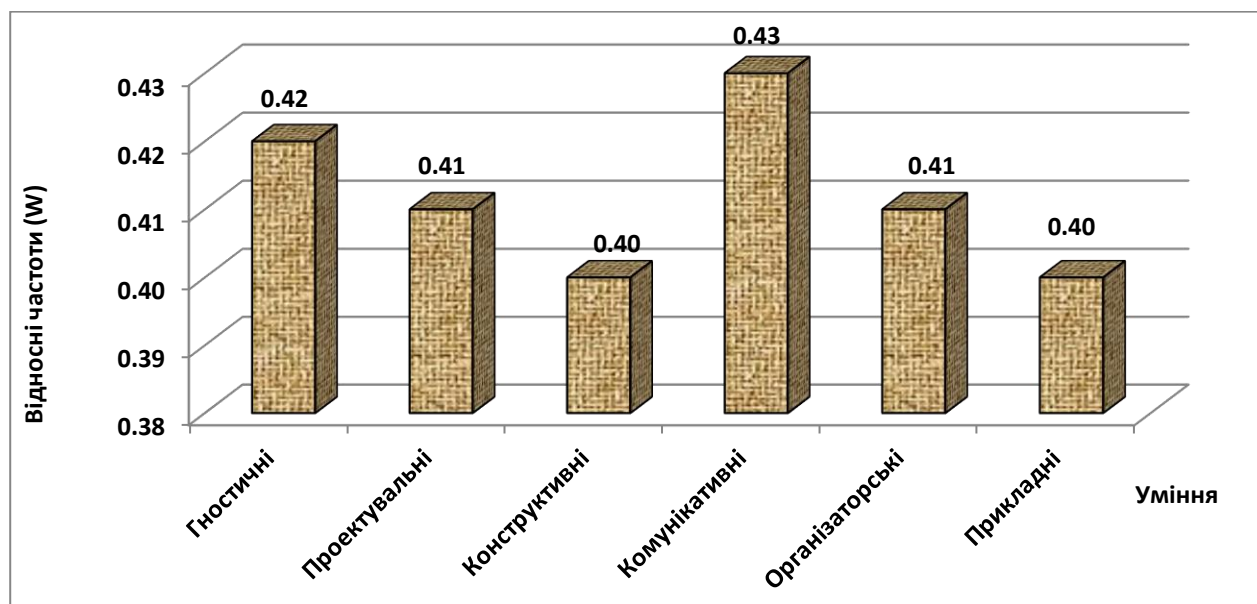

Рис. 3. Рівень сформованості умінь та навичок у майбутніх вихователів до валеології роботи з дошкільниками

Вагоме значення у майбутній професійній діяльності мають особистісні якості та здібності вихователя, якими він повинен володіти для здійснення зазначеної форми роботи.

Результати дослідження засвідчили, що на високому рівні у них сформовані відповідальність, добросовісність у ставленні до покладених на них обов'язків

(0,48); ерудиція (широке коло інтересів, які не обмежуються лише відомостями про здоров'я); ерудиція, креативність, творчий підхід до валеологічної роботи (по 0,47); любов до роботи валеологічного характеру та спілкування з дітьми на теми про здоров'я (0,46); професійне новаторство (використання нестандартних форм діяльності у педагогічній практиці та упровадження новаторського досвіду валеологічної роботи) (0,45) Найменшою мірою сформовані інтерес до педагогічної та валеологічної діяльності (0,44); працелюбність, наполегливість у роботі над розв'язанням цікавої валеологічної проблеми (0,42) (рис. 4).

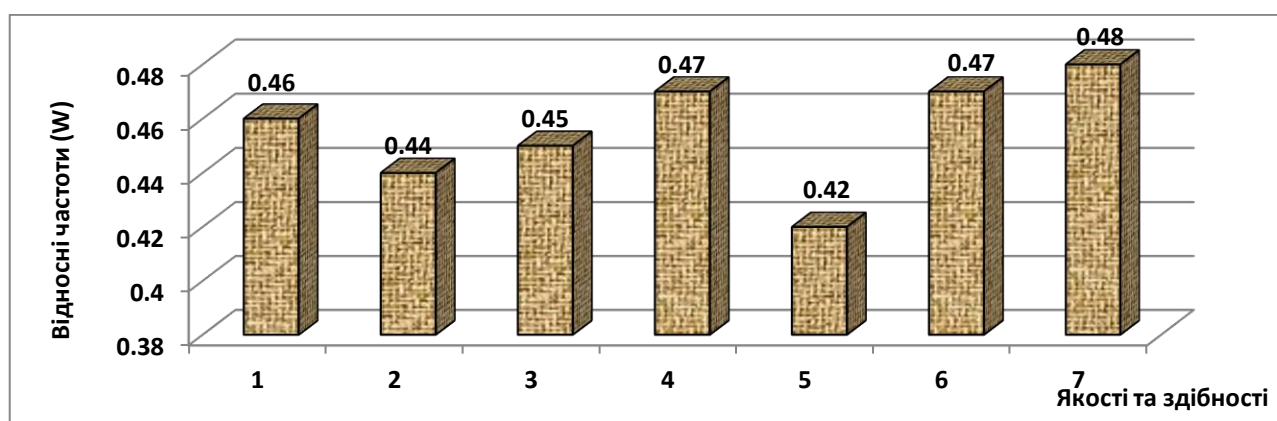

Рис. 3. Рівень сформованості якостей та здібностей у майбутніх вихователів до валеології роботи з дошкільниками

Отже, виходячи з викладеного вище, зазначимо, що значний відсоток студентів виявляють низький рівень мотивації, знань і умінь із питань валеологічної роботи з дітьми, що свідчить про необхідність введення спеціальних завдань, спрямованих на підготовку вихователя до зазначеної роботи.

Література

1. Базовий компонент дошкільної освіти / Авт. кол-в: А. М. Богуш та ін. (нова редакція) – Київ. – 2012. – 56 с.
2. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське довкілля» / О. І. Білан, Л. М. Возна, О. Л. Максименко та ін. – Тернопіль: Мандрівець, 2012. – 264 с.
3. Сорочинська О. А. Підготовка майбутнього вчителя біології до позакласної еколого-натуралістичної роботи з учнями основної школи: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти» / О. А. Сорочинська. – Житомир, 2017. – 20 с.